

Ert dnr: Fi2020/04742
Vår ref: Chefsjurist Andreas Edenman
och jurist Peter Thornquist

Remissvar

Stöd vid korttidsarbete i vissa fall

Teknikföretagen har tagit del av promemorian *Stöd vid korttidsarbete i vissa fall* (Fi2020/04742) och avger härmed följande yttrande.

Inledning

Tillgången till ett väl fungerande system för korttidsarbete är av stor betydelse för svensk industri och dess anställda, inte minst så att konkurrensförutsättningarna i Sverige inte är sämre än i viktiga konkurrentländer. Den pågående krisen orsakad av Coronapandemin är mycket allvarlig. Därmed har möjligheten till stöd i samband med korttidsarbete varit helt avgörande för att industriföretagen inte ska behöva genomföra omfattande uppsägningar och fortsätter att vara så. Stödet är och har varit av mycket stor betydelse för att verksamheter som i grunden är konkurrenskraftiga inte ska slås ut till följd av krisen.

Teknikföretagens medlemsföretag är globalt verksamma och konkurrensutsatta. Därmed har skillnader i konkurrensförutsättningar stor betydelse i samband med investeringsbeslut och vid förläggning av produktionsvolym. Att det inom en och samma industrikoncern ofta finns liknande anläggningar i flera olika länder gör dessutom skillnaderna extra tydliga. Så länge verksamheter i Sverige inte har villkor som är likvärdiga med dem i viktiga konkurrentländer innebär det en risk för att investeringar och jobbtillfällen förläggs till andra länder. Under en kris finns dessutom en påtaglig risk att företag med verksamhet i flera länder skär ned i större utsträckning vid sina anläggningar just i Sverige om det svenska systemet inte bedöms ge likvärdiga förutsättningar att sänka kostnaden och behålla arbetstagarna och deras kompetens i företaget.

Teknikföretagen har tillsammans med andra parter inom industrin varit delaktiga i utformningen av regelverket kring korttidsarbete. Olika delar av systemet är avvägda mot varandra och det är för Teknikföretagen av stor betydelse att systemets långsiktiga funktionssätt värnas både under och efter nuvarande kris. Dessutom är systemet utformat för att medge de varierande typer av flexibilitet som krävs inom olika delar av industrin. Vi vill därför inledningsvis lyfta vikten av att synpunkter även fortsättningsvis inhämtas från Teknikföretagen och övriga relevanta parter innan förändringar av systemet görs.

Ytterligare en central aspekt vi vill lyfta inledningsvis är vikten av att inte förändringar av systemet sker frekvent. Alla genomgripande förändringar får följd effekter för de avtalstecknande parterna och de tiotusentals personer som redan har gått ned i arbetstid.

Sammanfattning

Teknikföretagens inställning till de mera betydande förslagen i promemorian är följande:

- De tillfälliga förlängningarna av stödperioderna och avskaffandet av karenstiden är av stort värde och tillstyrks, liksom att en stegvis återgång till nivåer enligt ordinarie regelverk nu genomförs.
- Förslaget om revisorsgranskning avstyrks, bl.a. då regleringen för företag som tillämpar korttidsarbete med stöd av kollektivavtal enbart leder till ökade administrativa kostnader utan att det i praktiken blir någon förstärkning av kontrollen av hur systemet används.
- Förslaget om ett ”vinstutdelningsförbud” i det öppna och permanenta korttidsarbetessystemet avstyrks av flertalet skäl. Huvudskälet till att införa det permanenta och öppna korttidsarbetessystemet var att stärka konkurrenskraften hos det svenska systemet för korttidsarbete och därmed säkerställa att verksamheter i Sverige har

villkor som är likvärdiga med dem i viktiga konkurrentländer, så att inte investeringar m.m. går förlorade. Ett ”vinstutdelningsförbud” gör att systemet för många verksamheter inte kommer vara ett relevant alternativ att använda sig av. Istället kommer företagen att avstå från stödet och vidta uppsägningar i syfte att säkerställa lönsamhet och därmed att vinstutdelningar kan genomföras. Detta medför att den med systemet eftersträlvade konkurrensneutraliteten försämras och att det därmed fortsatt kommer finnas incitament att välja viktiga konkurrentländer framför Sverige för volymproduktion och investeringar, på grund av dessa länders mer konkurrenskraftiga system för korttidsarbete.

Teknikföretagens synpunkter på övriga förslag i promemorian liksom vissa synpunkter på viktiga ändringar av regelverket i övrigt framgår i det följande.

Synpunkter på förslagen i promemorian

4.1 Fortsatt möjlighet till stöd vid korttidsarbete

Teknikföretagen tillstyrker förslaget att tillfälligt förlänga den maximala stödperioden och att tillfälligt avskaffa reglerna om karenstid. För många företag är behovet av stöd vid korttidsarbete fortsatt stort. Givet osäkerheten kring pandemin och det allmänna åtgärder med anledning av densamma och hur detta kan komma att påverka värdekedjan, efterfrågan m.m. innebär förslaget en nödvändig trygghet för Teknikföretagens medlemsföretag.

4.2 Statens andel av kostnaden för korttidsarbete

Teknikföretagen tillstyrker att det nu genomförs en stegvis återgång till nivåerna enligt ordinarie regelverk.

4.3 Jämförelsemånad

Teknikföretagen har inget i sig att erinra mot förslaget att, i syfte att undvika att jämförelsemånaden blir en stödmånad för arbetsgivare som redan erhållit stöd, tillfälligt ändra definitionen av jämförelsemånaden. Enligt Teknikföretagens uppfattning är förslaget dock olyckligt utformat. Om arbetsgivaren inte har fått stöd tidigare ska enligt förslaget jämförelsemånaden alltid vara september 2020, oavsett när under perioden 1 december 2020 – 30 juni 2021 arbetsgivaren godkänns för stöd. En arbetsgivare som godkänns för stöd i t.ex. april 2021 kommer alltså som jämförelsemånad få september 2020 trots att det ordinarie regelverket skulle innebära att jämförelsemånaden är januari 2021. Jämförelsemånaden är av vikt bl.a. eftersom det blir bestämmande för vilken ordinarie lön som stödet ska beräknas på och vilka anställda som arbetsgivaren kan erhålla stöd för. Det saknas anledning att, utifrån det syfte som angetts, reglera frågan om jämförelsemånad på ett sådant sätt att arbetsgivare som söker om stöd första gången under 2021 inte kan erhålla stöd för personer som anställts och löneökningar som skett mer än tre månader före det att arbetsgivaren godkänns för stöd. Teknikföretagen anser därför att den föreslagna regleringen bör omformuleras så att den nyss beskrivna effekten inte inträder.

4.4 och 4.5 Krav hänförliga till arbetstagare och stöd under uppsägningstid

Teknikföretagen tillstyrker förslagen.

4.6 Ansökan om godkännande

Teknikföretagen avstyrker förslaget.

Systemet för korttidsarbete är utformat så att företag först ansöker om Tillväxtverkets godkännande. Det är Tillväxtverket som har att göra bedömningar av om förutsättningarna för stöd är uppfyllda. En sådan bedömning kan inte övervältras på en revisor. Det är sålunda oklart vad en revisors bedömning kommer att tillföra, då det är den ansvariga myndigheten som har att på sitt myndighetsansvar göra en bedömning av om förutsättningarna för stöd är uppfyllda.

Det finns även anledning att påpeka att kravet på ett revisorsyttrande i det närmaste synes ha hämtats från det omställningsstöd som inrättades under våren 2020. De bedömningar som revisor har att göra enligt det regelverk som gäller för omställningsstöd är i allt väsentligt sådana som kan göras efter granskning av det sökande företagens redovisning och liknande material och som har att göra med företagets finansiella ställning.

Vad gäller den granskning som nu föreslås ska den avse förutsättningarna för stöd enligt 5 a i lag om stöd vid korttidsarbete. Det framgår av förarbetena till lagen (prop. 2019/20:132, s. 51-56) att den bedömning som ska göras är mångfacetterad och ska ske utifrån förhållandena i den aktuella branschen samt kräver bedömningar i det enskilda fallet, t.ex. av frågor rörande arbetsgivarens omställningsåtgärder och vilka alternativa metoder som har stått till buds för att minska kostnaderna för arbetskraften. Det är inte en godtagbar ordning att övervältra på sökande företag att städsla en revisor som, givet omfattningen av vad denne ska uttala sig om, sannolikt kommer att behöva företa en omfattande utredning till avsevärda kostnader. Det föreslagna stödet avseende kostnad för revisor torde i ett mycket stort antal fall inte täcka kostnaderna.

Teknikföretagen har vidare uppfattningen att förslaget i viss mån är motiverat av de administrativa svårigheter som gjort sig gällande då Tillväxtverket med mycket kort varsel satts att hantera ett för myndigheten nytt system som därtill inte varit tänkt för den situation som Coronapandemin skapat (för denna situation har det sedan tidigare funnits ett system som hanteras av Skatteverket). Den föreslagna revisorsprovningen syftar synbarligen till att någon från det sökande företaget fristående ska göra en bedömning av om förutsättningar för stöd är uppfyllda. Vad gäller Teknikföretagens medlemsföretag görs i praktiken redan detta, varför regleringen inte fyller någon funktion utan enbart leder till ökade administrativa kostnader i en för företagen ansträngd ekonomisk situation. Teknikföretagens medlemsföretag, liksom medlemsföretag i andra arbetsgivarorganisationer inom Svenskt Näringsliv, tillämpar korttidsarbete med stöd av kollektivavtal, vilket bl.a. förutsätter att det träffas en lokal överenskommelse med den lokala arbetstagarparten. Detta innebär att innan korttidsarbete kan tillämpas på dessa företag ska lokala företrädare för fackliga organisationer, dvs. företrädare för ena halvan av vad som ofta kallas den svenska modellen, ha gjort bedömningen att situationen för företaget är sådan att korttidsarbete är en lämplig och korrekt åtgärd. Givet den mångfacetterade och på det enskilda företaget inriktade bedömning som ska göras enligt 5 a § lag om stöd vid korttidsarbete, säger det sig självt att såväl företaget självt som lokala fackliga företrädare har betydligt bättre kompetens än vad en revisor har i frågan om förutsättningarna är sådana att företaget bör tillämpa korttidsarbete med statligt stöd. Det ligger i sakens natur att fackliga företrädare gör en sådan bedömning mycket noggrant, givet att korttidsarbete medför en – även med de tillfälliga reglerna – minskad inkomst för arbetstagarna.

Sammanfattningsvis är det Teknikföretagens uppfattning att i den mån revisorsgranskning anses vara nödvändig ska den ske inom ramen för myndighetsprovning, genom myndighets försorg och på myndighets bekostnad. Sådan revisorsgranskning ska enbart avse fall där omständigheterna bedöms föranleda behov av ytterligare kontroll, vilket regelmässigt inte är fallet när korttidsarbete tillämpas med stöd av kollektivavtal.

4.7 och 4.8 Ansökan om preliminärt stöd samt anmälan om avstämning

Teknikföretagen tillstyrker förslagen men anser att de bör genomföras genom ändringar i det permanent gällande regelverket. Erfarenheterna av tillämpningen av lag om stöd vid korttidsarbete under 2020 visar att det för många företag är svårt att efterleva de mycket pressade tidsgränser som gäller för ansökan om preliminärt stöd och avstämning. Om de föreslagna tillfälliga reglerna istället genomförs genom ändringar i det permanent gällande regelverket skulle detta innebära att det administrativa förfarandet permanent blir mera lätthanterligt för företagen och därmed minska förekomsten av i och för sig stödberättigade företag som på grund av administrativa svårigheter nekas stöd eller blir återbetalningsskyldiga.

Det bör särskilt framhållas att reglerna om avstämning i nuvarande utformning (dvs. avstämning var tredje månad) rimmar mycket illa med att arbetsbefrielsen under korttidsarbete ska kunna läggas ut fritt under en hel stödperiod. Teknikföretagen anser en återgång till de regler som gällde före våren 2020, innebärande att avstämning sker först efter att en stödperiod löpt ut, vore av stort värde.

5 Vilka arbetsgivare som omfattas av stödåtgärden

Teknikföretagen har inget att erinra mot förslaget.

6 Vinstutdelning och andra värdeöverföringar

Teknikföretagen avstyrker förslaget och förordar att det i stället införs en reglering av innebörden att vinstutdelningar och andra värdeöverföringar inte påverkar frågan om arbetsgivaren är berättigad till stöd vid korttidsarbete.

Först och främst ska påpekas att det, under förutsättning att det inte handlar om bedrägerier, inte går att göra ”vinst” på att tillämpa korttidsarbete, varken enligt de det ordinarie regelverket eller den tillfälliga regleringen som gällt under 2020 och föreslås gälla under första halvåret 2021. En tillämpning av korttidsarbete med statligt stöd innebär att arbetsgivaren för varje arbetad timme har en högre lönekostnad än vad som skulle vara fallet om korttidsarbete med statligt stöd inte tillämpades. Eventuell vinst som görs i en verksamhet som tillämpar korttidsarbete och erhåller statligt stöd görs alltså trots och inte tack vare korttidsarbetet och det statliga stödet. Att systemet ändå är av intresse att använda för företagen är de potentiella fördelar som kan finnas i att företagen under en tillfällig nedgång kan behålla kompetens för att, när verksamheten vänder uppåt, snabbt kunna avsluta korttidsarbetet och komma upp i större produktionsvolymmer eller likande. Korttidsarbete är alltså en form investering av företagen, i syfte att potentiellt snabbare kunna dra nytta av att marknaden vänder uppåt. Denna investering från företagen gagnar inte enbart företagen utan även det allmänna då ersättningar från A-kassa och liknande inte behöver betalas till arbetstagare som annars blivit friställda liksom de enskilda arbetstagarna som behåller sina anställningar och en stor del av sina löner. Det kan också noteras att i vissa länder med jämförbara system för korttidsarbete utgår ersättningar direkt till berörda arbetstagare, i det närmaste som en form av A-kassa.

Som framgår bl.a. av SOU 2018:66 – Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete (se t.ex. s. 23) och prop. 2019/20:136 (se. t.ex. s. 49) har syftet med införande av det permanenta och öppna systemet för korttidsarbete varit att öka konkurrenskraften hos det svenska systemet för korttidsarbete sett i relation till de system som finns i viktiga konkurrentländer. Anledningen till att detta har ansetts vara av vikt är att det exportorienterade näringslivet, och då särskilt industrin, är motorn för Sveriges tillväxt och fortsatta välstånd (se prop. 2019/20 s. 47). Så länge verksamheter i Sverige inte har villkor som är likvärdiga med dem i viktiga konkurrentländer innebär det en risk för att investeringar och jobbtillfällen förläggs till andra länder med negativa effekter på den svenska tillväxten och välståndet.

Det förslag som presenteras i kap. 6 i promemorian medför ingripande förändringar av det permanent gällande regelverket för det öppna och permanenta systemet för korttidsarbete. En sådan förändring bör under alla förhållanden föregås av ett vederbörligt utredningsarbete, vilket inte har genomförts. Detta har bl.a. den konsekvensen att det fullständigt saknas analys i frågan om hur förslaget påverkar det svenska permanenta och öppna systemet för korttidsarbetes som helhet liksom dess konkurrenskraft i relation till motsvarande system i viktiga konkurrentländer. Redan på grund av detta ska förslaget inte genomföras.

Fram till dess att Riksdagens finansutskott gjorde vissa uttalanden, i samband med antagandet av såväl det permanenta och öppna systemet för korttidsarbete som de tillfälliga reglerna om kraftigt utökade stödnivåer, hade frågan om vinstutdelningar och andra värdeöverföringar överhuvudtaget inte diskuterats i samband med det svenska systemet för korttidsarbete. Inte ens i den proposition som låg till grund för riksdagens antagande av det permanenta och öppna systemet för

korttidsarbete (prop. 2019/20:136) nämns något om att vinster inte ska kunna delas ut av företag som mottar stöd. Anledningen till detta torde vara att det primära syftet med företagande är att företaget ska generera vinst. Ett företag som befinner sig i en sådan situation att företaget har att välja mellan att göra vinstutdelningar eller säga upp personal kommer i allmänhet att säga upp personal. Utgångspunkten för systemet är alltså att ett företag som riskerar att inte vara lönsamt kommer att vidta uppsägningar i syfte att uppnå lönsamhet. Systemet måste därför kunna kopplas in i ett tidigare skede, för att kunna ge avsedd effekt.

Diskussionerna om förutsättningarna för stöd i SOU 2018:66 – Ett mer konkurrenskraftigt system för stöd vid korttidsarbete och proposition 2019/20:132 berör alltså överhuvudtaget inte att en förutsättning för stöd skulle vara att de ekonomiska svårigheterna är av sådan karaktär att företagen inte har förmåga att göra vinstutdelningar eller att företagen av något annat skäl skulle avstå från vinstutdelningar. I proposition 2019/20:132 berörs t.ex. frågan om ”allvarliga ekonomiska svårigheter” enbart på sådant sätt att det anges att det bör vara fråga om ett relativt stort antal arbetstagare som ska gå på korttidsarbete, eftersom annars det inte förefaller vara så att arbetsgivaren i frånvaro av stöd skulle behöva genomföra omfattande uppsägningar. Vidare berörs sådana aspekter som att företag kan ha ekonomiska incitament att behålla viss överflödigt arbetskraft i exempelvis konjunkturnedgångar, eftersom kostnaden för att minska arbetskraften i många fall kan förväntas understiga den vinst som uppkommer genom att man direkt har tillgång till personal om konjunkturen vänder. Det påstås dock inte, eftersom det inte är med verkligheten överensstämmande, att företagen avstår från vinstutdelningar för att undvika att vidta uppsägningar.

Mot bakgrund av det ovanstående synes det alltså klart att lagstiftaren varit medveten om att systemet ska möjliggöra att företagen kan bibehålla viss lönsamhet utan att behöva vidta uppsägningar. Riksdagens finansutskotts uttalande, med innebörden att det inte är försvarligt att arbetsgivare som mottar stöd från det allmänna samtidigt genomför aktieutdelningar och andra liknande utbetalningar, måste ses i ljuset av att det skedde i samband med att även tillfälliga regler, om mycket kraftigt ökade stödnivåer, infördes. Det kan inte anses ha tagit sikte på hur systemet för korttidsarbete mera permanent ska vara utformat. Trots detta har det i olika omgångar och på olika sätt gjorts gällande att det av det ordinarie regelverket för korttidsarbete skulle följa att vinstutdelning i samband med korttidsarbete inte är tillåtet, vilket alltså inte är förenligt med de uttalanden som gjorts i förarbetena.

Stöd vid korttidsarbete syftar bl.a. till att företagen under en begränsad tid ska kunna undvika att vidta uppsägningar, genom att staten bidrar till den investering företagen gör genom att ha kvar personal. Om stödet förses med ett ”vinstutdelningsförbud” blir konsekvensen av företagets investering att företaget inte får dela ut vinst. En investering som inte ens potentiellt ger vinst, utan som tvärtom medför förbud mot vinst, kommer inte att genomföras. Det kan alltså förutsättas att företagen inte kommer försätta sig i den situationen att de, genom att ta emot stöd, inte kan dela ut vinst. Systemet kommer därmed för många företag inte utgöra ett attraktivt alternativ för att minska arbetskraftskostnaderna. Istället kommer företagen att avstå från stödet och vidta uppsägningar i syfte att säkerställa lönsamhet och därmed att vinstutdelningar kan genomföras.

Annorlunda uttryckt så innebär ett vinstutdelningsförbud att det permanenta och öppna systemet för korttidsarbete för många verksamheter inte blir relevant att använda sig av, eftersom det medför att vinstutdelningar och andra värdeöverföringar inte får genomföras. Detta medför även att den med systemet eftersträfvade konkurrensneutraliteten försämras och att det därmed fortsatt kommer finnas incitament att välja viktiga konkurrentländer framför Sverige för volymproduktion och investeringar. Ju längre tid ett vinstutdelningsförbud gäller, desto mindre relevant blir det för företagen att tillämpa systemet.

Teknikföretagens uppfattning är att den nuvarande lagregleringen av det permanenta och öppna systemet för korttidsarbete i grunden inte medför att vinstutdelningar eller värdeöverföringar i övrigt påverkar frågan om arbetsgivaren är stödberättigad eller inte. Givet den kommunikation som har varit under 2020 och de otydligheter som detta har skapat samt av de skäl som angetts

ovan bör dock en tydlig reglering införas, med innebörden att vinstutdelningar och andra värdeöverföringar inte påverkar frågan om arbetsgivaren är berättigad till stöd vid korttidsarbete.

Om den i kap. 6 i promemorian föreslagna regleringen ändå ska genomföras har Teknikföretagen följande uppfattning.

Teknikföretagen tillstyrker förtydligandena angående att koncernbidrag kan lämnas under och i anslutning till perioden för korttidsarbete. Teknikföretagen avstyrker samtidigt den karenstid som – förutom under själva stödperioden – förbjuder utdelningar m.m. och beslut om sådana såväl under två månader närmast före stödperioden som under de närmast följande sex månaderna efter stödperioden. Verkställandet eller fattandet av beslut om vinstutdelningar och vissa andra typer av värdeöverföringar bör under alla förhållanden enbart medföra att arbetsgivaren ej är berättigad till stöd om det sker under själva stödperioden. På detta sätt hålls de ovan beskrivna, för det svenska korttidsarbetessystemets konkurrenskraft mycket skadliga, verkningarna av regleringen till ett minimum.

En central aspekt vid införande av det svenska systemet för korttidsarbete har varit att konkurrensförutsättningarna i Sverige inte ska vara sämre än i viktiga konkurrentländer. Därmed bör regler inte införas som är mindre förmånliga för verksamheter med svenska moderbolag än för verksamheter med utländska moderbolag. Det är således enligt Teknikföretagen avgörande att de regler som föreslås gälla för moderbolaget i en koncern (med hänvisning till 1 kap. 4 § årsredovisningslagen) utformas så att de gäller på motsvarande sätt för alla verksamheter i Sverige.

7 Krav hänförliga till arbetsgivare

Teknikföretagen har inget att erinra mot förslaget om att preliminärt eller ytterligare stöd inte ska utgå till arbetsgivare som är skyldig att upprätta en kontrollbalansräkning eller är på obestånd.

Det förefaller i och för sig rimligt att preliminärt stöd inte ska kunna lämnas till arbetsgivare som har skulder avseende återkrav av stöd vid korttidsarbete. Dock avstyrks detta i den mån förslaget, att Tillväxtverkets beslut om återbetalningsskyldighet ska gälla omedelbart samt till denna bestämmelse hörande reglering av tidpunkt för återbetalning och möjlighet till omedelbar kvittning, genomförs. Den sammantagna effekten av den föreslagna regleringen blir att arbetsgivare i händelse av tvist om riktigheten av Tillväxtverkets beslut tvingas vidkännas omedelbar kvittning av tillkommande stöd och/eller för att kunna erhålla ytterligare stöd omedelbart måste betala tillbaka redan erhållet stöd, oavsett att denne har skäl att överklaga Tillväxtverkets beslut.

8 Besluts verkställbarhet

Av skäl som redogjorts för under p. 7 avstyrker Teknikföretagen förslaget om att Tillväxtverkets beslut om återbetalningsskyldighet ska gälla omedelbart samt till denna bestämmelse hörande reglering av tidpunkt för återbetalning och möjlighet till omedelbar kvittning.

Teknikföretagen anser vidare att genomförandet av bestämmelsen om omedelbar rättskraft av Tillväxtverkets beslut samt till denna bestämmelse hörande reglering av tidpunkt för återbetalning och möjlighet till omedelbar kvittning under alla förhållanden bör ske i tillfällig lag. Den aktuella regleringen är uttryck för det ökade kontrollbehov som skapats av de tillfälligt ökade stödnivåerna och de tillfälligt nedsatta löneminskningarnas nivåerna samt även i viss mån av de administrativa svårigheter som gjort sig gällande då Tillväxtverket med mycket kort varsel satts att hantera ett för myndigheten nytt system som därtill inte varit tänkt för den situation som Coronapandemin skapat (för denna situation har det sedan tidigare funnits ett system som hanteras av Skatteverket). När en återgång till ordinarie regelverk och mera normala samhällsförhållanden sker minskar behovet av denna typ av kontrollmekanismer, varför det saknas anledning att genomföra dem på annat sätt än genom en tillfällig gällande reglering.

Teknikföretagen har inget att erinra mot övriga förslag enligt kap. 8 i promemorian.

9. Indrivning, verkställighet och preskription

Teknikföretagen har inget att erinra mot förslagen.

Ytterligare synpunkter på centrala delar av regelverket

Höjning av inkomsttaket

Idag finns en taknivå som innebär att staten inte lämnar stöd för lönedelar som överstiger 44 000 kronor per månad. Därmed får arbetsgivare bära högre kostnader för arbetstagare med lön över taket. Särskilt verksamheter med stor andel högkvalificerad personal missgynnas av att inkomsttaket är för lågt.

En höjning av taket är enligt Teknikföretagen centralt för att det svenska systemet ska vara långsiktigt välfungerande och konkurrenskraftigt i jämförelse med systemen i viktiga konkurrentländer. I exempelvis Tyskland som har ett etablerat och väl fungerande system för korttidsarbete finns ett tak för ersättningar till arbetstagarna på 6 900 euro per månad. Även om det tyska systemet inte i alla delar är jämförbart med det svenska visar det tyska exemplet på behovet av en höjning av taket i Sverige.

Till skillnad från de negativa konsekvenser och tillämpningsproblem som exempelvis uppstår när nya steg för arbetstidsminskning införs mitt under pågående period med korttidsarbete, lyfts vid en höjning av taket kostnader omedelbart från företagen utan att det för med sig andra negativa konsekvenser.

Fasta steg för löneminskningen även över taknivån

En central utgångspunkt i samband med utformandet av systemet för stöd vid korttidsarbete är att nivåerna för minskning av arbetstid och lön ska vara låsta, så att man lokalt inte kan avtala om andra nivåer. Att detta ska gälla även över taknivån är tydligt såväl i förarbeten som för industrins parter.

Lagen är däremot ottydligt formulerad och Tillväxtverket har gjort tolkningen att det är fritt för parterna att avtala om lönedelar över taket, givet att detta har stöd i centrala avtal. Teknikföretagen anser att lagen bör ändras så att det tydliggörs att nivåerna för minskning av arbetstid och lön ska vara låsta även över taknivån. Detta kan ske relativt enkelt, genom att flytta hänvisningen till taknivån från 4 § p.2 och istället införa den i 17 §. Därmed tydliggörs att taknivån är relevant för beräkningen av stödets storlek medan avtalade lönesänkningar m.m. ska baseras på den faktiska lönen.

Hanteringen av lönerrevisioner mellan jämförelsemånad och stödmånad

I syfte att motverka att den grundläggande kostnadsfördelningen för korttidsarbete mellan arbetstagare, arbetsgivare och stat inte sätts ur spel genom ”artificiella löneförhöjningar” ska arbetsgivarens stöd beräknas på den oreviderade lönen, om lönehöjning har skett kort tid innan korttidsarbete påbörjas. Syftet med denna regel är inte att arbetstagare som fått en högre lön kort tid innan korttidsarbetet påbörjas ska få vidkännas en mindre löneminskning än andra arbetstagare. Lagen har dock tyvärr blivit ottydligt formulerad vilket medför att det är oklart om det enbart är vid beräkningen av stödet som man ska bortse från aktuella lönehöjningar eller om detta även ska påverka vilket löneavdrag som ska göras.

Teknikföretagen anser att lagen bör ändras så att det tydliggörs att det är vid beräkningen av stödets storlek, men inte vid beräkning av vilken löneminskning arbetstagarna ska vidkännas, som man ska bortse från aktuella löneförhöjningar. Detta kan ske relativt enkelt, genom att flytta hänvisningen om lönehöjningar efter jämförelsemånaden från 4 § p.2 och istället införa den i 17 §. Därmed tydliggörs att stödet ska beräknas utifrån den oreviderade lönen medan avtalade lönesänkningar m.m. ska baseras på den faktiska lönen.

Stockholm den 11 december 2020

Klas Wählberg
VD